

Dagiti Enmienda ti Charter ti Ili ti Maui
Eleksion Heneral - Martes, Nobiembre 8, 2022

Iti umay nga Eleksion Heneral iti 2022, makiddawto kadagiti botante ti Ili wenna County ti Maui a pagbobotosanda dagiti singasing nga enmienda ti Charter wenna Karta ti Ili ti Maui. Nangisingasing ti Komision ti Charter ti Ili (Maui County Charter Commission) iti 11 nga enmienda wenna panagbalbaliw ti Charter a maidatag tapno mapagbobotosan, ket ti Konseho ti Ili ti Maui (Maui County Council) nangisingasing iti 2 nga alternatibo wenna pagpilian.

Ania man a singasing a makaala iti mayoridad a botos ket maibilang nga inaprobaran dagiti botante. No ti singasing nga enmienda ti Charter ken ti naisingasing nga alternatibo ket agpada a makaala iti mayoridad a botos, ti singasing a makaala iti dakdakkal a mayoridad a botos, atiwenna ti singasing nga addaan iti basbassit a mayoridad a botos.

Dagiti sungbat iti ania man a singasing a saludsod a mabaybay-an a blangko wenna agpada a nasungbatan iti wen ken saan ket saan a mairaman iti panagbilang iti pannakaala ti mayoridad a botos.

Dagiti kopia ti teksto dagiti enmienda ket maala iti Opisina ti Klerk ti Ili (Office of the County Clerk), 200 S. High Street, 7th Floor, Wailuku, ken iti webpage ti Komision ti Charter iti www.mauicounty.gov/chartercommission.

Reperensia iti panagbasa:

- **DI MABALIWAN**: Ti teksto nga agdama nga adda iti Charter a di mabaliwan wenna mayakar ken naiprinta iti gagangay a tipo.
- **MAIKKAT**: Dagiti seksion iti agdama a Charter a mapangpanggep a **maikkat** gapu kadagiti enmienda ken didanton agbalin a paset ti Charter ket malasina babaen dagiti braket. Pagarigan: Daytoy a [balikas] ket naikkat.
- **MAINAYON**: Ti teksto a mapangpanggep a **mainayon** iti Charter ket naugedan.

Singasing 1 ti Komision ti Charter

Pannakaparnuay ti sabali ken maisina a Departamento ti Panagpabalay (Housing Department) a ti kangrunaan nga akemna ket isu ti panagpabalay a kabaelan ti kaaduan; mairaman ditoy ti hunta dagiti mammagbaga ken Mangibabaet iti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano (Hawaiian Home Lands Liaison).

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 1: Pannakaparnuay ti sabali ken maisina a Departamento ti Panagpabalay (Housing Department) a ti kangrunaan nga akemna ket isu ti panagpabalay a kabaelan ti kaaduan; mairaman ditoy ti hunta dagiti mammagbaga ken Mangibabaet iti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano (Hawaiian Home Lands Liaison)

Ti kadi Charter maamendaran, epektibo iti Hulio 1, 2024, tapno ipalubosna ti:

1. Pannakabingay ti Departamento ti Panagpabalay ken Pakaseknan Dagiti Tattao (Department of Housing and Human Concerns) iti dua a departamento;
2. Pannakaparnuay ti Hunta Dagiti Mammagbaga iti Panagpabalay (Housing Advisory Board) tapno agpaay a mammagbaga ti Direktor ti Panagpabalay (Director of Housing); ken
3. Pannakapaadda ti mangibabaet iti Departamento ti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano iti sakup ti Departamento ti Panagpabalay (Department of Housing)?

TSAPTER 10

DEPARTAMENTO TI [PANAGPABALAY KEN] PAKASEKNAN DAGITI TATTAO

Seksion 8-10.1. Organisasion. Mapaaddanto ti departamento ti [panagpabalay ken] pakaseknan dagiti tattao, a bukmento ti maysa a direktor, katulongan a direktor, ken dagiti kasapulan nga empleado.

Seksion 8-10.2. Direktor ti [Panagpabalay ken] Pakaseknan Dagiti Tattao. Ti direktor ti [panagpabalay ken] pakaseknan dagiti tattao ket dutokanto ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalinto met nga ikkaten ti mayor. Ti direktor ti [panagpabalay ken] pakaseknan dagiti tattao ket masapul nga addaan [naaddaan] iti minimum a lima a tawen a padas iti benneg ti administratibo [iti man serbisio publiko wenno pribado a negosio, wenno agpada]. Dagiti kualipikasion para iti direktor ken katulongan a direktor ket mabalin nga ituding ti ordinansa.

Seksion 8-10.3. Dagiti Bileg, Dagiti Pagrebbangan, ken Dagiti Akem. Ti direktor ti [panagpabalay ken] pakaseknan dagiti tattao ket:

1. Mangpataud iti naan-anay a wagas para iti nasamay a pannakaimaton ken panagkikinnammayet dagiti programa ken plano dagiti aramid a nadesinio tapno maragpat dagiti kasapulan dagiti tattao iti ili.

2. Ikarigatanna ti nasamay a pannakagun-od dagiti kasapulan iti salun-at, kinatalged, ken dagiti kangrunaan a kasapulan ti gimong iti amin a benneg ti komunidad ti ili tapno mapasayaat ti kalidad ti biag dagiti amin a residente.

3. Yimplementarna dagiti programa ken serbisio para kadagiti senior citizen, dagiti agtutubo, dagiti nakurapay, ken awanan iti balay.

[2.] 4. Mangpataud, mangsuperbisar, ken mamagkammayet kadagiti programa ken proyekto nga ibaga kenkuana ti mayor.

[3.] 5. Ipatungpalna dagiti dadduma pay a pagrebbengan ken akem a mabalin nga ibaga kenkuana ti mayor wenno kas ipreskribir ti ordinansa.

TSAPTER 19 **DEPARTAMENTO TI PANAGPABALAY**

Seksion 8-19.1. Organisasion. Mapaaddanto ti departamento ti panagpabalay, a buklen ti maysa direktor, maysa a katulongan a direktor, maysa a hunta dagiti mammagbaga, ken maysa a mangibabaet iti Departamento ti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano, ken dagiti kasapulan nga empleado.

Seksion 8-19.2. Direktor ti Panagpabalay. Ti direktor ti panagpabalay ket dutokanto ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalinto met nga ikkaten ti mayor. Dagiti kualipikasion para iti direktor ken katulongan a direktor ket mabalin nga ituding ti ordinansa.

Seksion 8-19.3. Dagiti Bileg, Dagiti Pagrebbengan, ken Dagiti Akem. Ti direktor ti panagpabalay ket:

1. Suportaranna dagiti naan-anay nga addang iti pannakapataud ti pakaibalayan a kabaelan a gun-oden dagiti residente.

2. Agsapul kadagiti oportunidad a mangpataud iti paggapuan to pondo a maaramat iti panagpabalay.

3. Iturongna dagiti rekursos ti ili ken ti komunidad tapno maitag-ay amin a mabalin, nainkalintegan nga alternatibo a porma ti panagpabalay, mairaman ditoy ti pannakaaramat ti daga ti komunidad (community land trusts).

4. Pannakaitag-ay, panangidaulo, ken panamagkakammayet kadagiti programa ti ili tapno maipaayan dagiti residente iti pakaibalayan a kabaelanda a gun-oden.

5. Ipatungpalna dagiti dadduma pay a pagrebbengan ken akem a mabalin nga ibaga kenkuana ti mayor wenno kas ipreskribir ti ordinansa.

Seksion 8-19.4. Hunta Dagiti Mammagbaga iti Panagpabalay. Ti hunta dagiti mammagbaga iti panagpabalay ket buklen ti lima a kameng a dutokanto ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho. Dagiti direktor ti

pakaseknan dagiti tattao, obras publikas, panagplano, ken pannakaimaton ti aglawlaw ket di-makabotos, ken ex-officio a kameng ti hunta dagiti mammagbaga iti panagpabalay. Dagiti makabotos a kameng ti hunta dagiti mammagbaga iti panagpabalay ket madutokandanto maibatay iti padasda iti pannakapaadda ti pondo iti panagpabalay, pannakapataud ti panagpabalay, ken dadduma pay a tay-ak a mainaig iti pannakaparnuay ti panagpabalay a kabaelan dagiti residente iti Maui. Saan a maipakat ditoy ti rekisito iti kabayagen a panagnaed a kas kidkiddawen ti seksion 13-2. Daytoy a hunta ti nakaipabaklayan ti akem a mamagbaga, panangtarabay, ken panangsuportar kadagiti kalikagum ti direktor a mangparnuay iti panagpabalay a kabaelan ti kaaduan.

Seksion 8-19.5. Departamento ti Mangibabaet iti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano. Mapaaddanto ti mangibabaet iti sakup ti departamento iti Departamento ti Mangibabaet iti Dagdaga a Pagbalayan Hawayano kadagiti amin a banag a maipanggep iti pannakapasayaat ti kasasaad ti panagpabalay iti ili.

5. [Iti uneg ti] Malaksid no maipalubos iti daytoy a charter, iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw a kaaddana iti opisina, wenna iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan a mabakante ti opisina, ti mayor ket dutokannanto ti mangimaton a direktor, abogado ti korporasion, piskal, direktor ti pinansial, direktor ti obras publikas, direktor dagiti parke ken pagliwliwaan, direktor ti panagplano, direktor ti panagpabalay [ken], direktor ti pakaseknan dagiti tattao, direktor ti kasapulan a danum, direktor ti transportasion, [ken] direktor ti pannakaimaton ti aglawlaw, ken direktor ti agrikultura, kakuyogna ti naisurat a pakaammo iti pannakadutok dagitoy a maited iti konseho. Ti konseho ket masapul a patalgedanna wenna ibasurana ti pannakadutok iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan a maawatna ti pakaammo iti panagdutok manipud iti mayor. No saan nga agkutkuti ti konseho iti uneg ti [60-aldaw] innem a pulo nga aldaw a naited a panawen, ti pannakadutok ket maibilang a napatalgedan.

Singasing 1 ti Komision ti Charter

Pannakaparnuay ti Departamento ti 'Ōiwi a Recursos (Department of 'Ōiwi Resources) ken pannakapatalged a ti Ili ket agrabaho a kas gobierno bilinggual.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 2: Departamento ti 'Ōiwi a Recursos

Ti kadi Charter maamendaran tapno patalgedanna a ti Ili ket agrabaho a kas gobierno bilinggual; ken, epektibo iti Hulio 1, 2024, mabangon ti Departamento ti 'Ōiwi a Recursos tapno yimplementarna ti umno a pannakaimaton ti 'Ōiwi (natibo) a recursos kultural, agraman ti lengguahe a Hawayano, nagan dagiti lugar, historikal ken arkibo a materiales, kultural a lugar, iwi ken pannakaitabon, ken dagiti nadumaduma a recursos natural a maar-aramat kadagiti kultural nga aramid; ken pannakikamayet iti Direktor ti Panagplano iti pannakaatur ti plano heneral ken dagiti plano dagiti agpaut-ti-pannakaipakatda a programa?

1. **Ti Artikulo 8 ti Charter ket maamendaranto babaen ti pannakainayon ti baro a tsapter:**

TSAPTER DEPARTAMENTO TI 'ŌIWI A REKURSOS

Seksion 8- . Organisasion. Mapaaddanto ti departamento ti 'Ōiwi a recursos a buklen ti maysa a direktor ti 'Ōiwi a recursos ken dagiti kasapulan nga empleado.

Seksion 8- . Direktor ti 'Ōiwi a Recursos. Ti direktor ti 'Ōiwi a recursos ket dutokanto ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalinto met nga ikkaten ti mayor. Ti direktor ket masapul a namsek iti padas iti pannakaimaton ti Natibo a Hawayano a recursos kultural ti ili, ken nalaing iti lengguahe a Hawayano. Ti direktor ket masapul nga addaan iti lima a tawen a padas iti kapasidad a panangipangulo.

Seksion 8- . Dagiti Bileg, Dagiti Pagrebbengan, ken Dagiti Akem. Ti direktor ti 'Ōiwi a recursos ket:

1. Agbalin a pangulo administratibo ti departamento ti 'Ōiwi a recursos.

2. Makikamayet iti mayor, iti sanga ehektibo, ken iti konseho tapno maipanamna ti umno a pannakaimaton ti 'Ōiwi recursos iti sapasap nga ili.

3. Mangdesinio ken mangyimplementar kadagiti programa a mangtaripato ken mangpatan-ay iti 'Ōiwi a recursos.

4. Tarabayenna ti ili iti umno a pannakaaramat ti lengguahe a Hawayano, agraman dagiti nagan dagiti lugar, ken ti pannakayabel ti lengguahe a Hawayano kadagiti aramid ti ili.

5. Mangitandudo iti nasalun-at nga ekosistema babaen ti rehenerasion, pannakasalaknib, ken umno a pannakaaramat ti natural-kultural a rekursos.

6. Bagbagaanna dagiti ahensia ti estado ken pederal kadagiti amin a programa ken proyekto a mangapektar iti 'Öiwi a rekursos ti ili.

7. Tinawen nga ireportna iti mayor ken iti konseho ti pakabuklan a naaramidan ti ili iti pannakagun-od dagiti panggep ti 'Öiwi a rekursos ken dagiti ania man nga isyu a mabalin a marisut babaen ti ordinansa.

8. Ipatungpalna dagiti dadduma pay a pagrebbengan ken akem a mabalin nga ibaga ti mayor wenna ti mangimaton a direktor.

2. Ti Seksion 8-8.3 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-8.3. Dagiti Bileg, Dagiti Pagrebbengan, ken Dagiti Akem.

Ti direkto ti panagplano ket:

1. Agbalin a pangulo administratibo ti departamento iti panagplano.
2. Agpaay a kas hepe nga opisial iti panagplano ti ili ken kas teknikal a mammagbaga iti mayor, konseho, ken kadagiti komision ti panagplano kadagiti amin a panagplano ken mainaig a banag.

3. Agirekomendar kadagiti pannakaatur ti plano heneral iti di nakurkurang ngem maminsan iti tunggal sangapulo [(10)] a tawen tapno matarabay ti pannakapatan-ay ti ili [.] iti pannakikammayetna iti direktor ti 'Öiwi a rekursos.

4. Isagana, iwardas, ken ipatungpalna dagiti programa nga agpaut-ti-pannakaipatungpalda[.] iti pannakikammayetna iti direktor ti 'Öiwi a rekursos.

5. Isagana, iwardas, ken ipatungpalna ti plano iti pannakaimaton ti rekursos kultural[.] iti pannakikammayetna iti direktor ti 'Öiwi a rekursos.

6. Isagana, iwardas, ken ipatungpalna dagiti ordinansa iti sonipikasion, mapa sonipikasion ken dagiti regulasion ken ania man nga enmienda wenna modipikasion a mainaig iti daytoy.

7. Repasuenna dagiti listaan dagiti singasing a capital improvements project a pampanunoten ti ili ken irekomendarna ti agpang ti prioridad dagitoy iti mayor[.] iti pannakikammayetna iti direktor ti 'Öiwi a rekursos.

8. Ipatungpalna dagiti dadduma pay a pagrebbengan nga akem a kas ibilin ti linteg wenna kas ibaga ti mayor.

3. Ti Seksion 8-8.4 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-8.4. Dagiti Komision ti Panagplano. Ti tunggal komision ti panagplano ket bukleno ti siam a kameng a dutokan ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho. Dagiti kameng ti tunggal komision ti panagplano ket residente amin iti isla a yan ti komision ti panagplano a pagpaayan ti kameng. Dagiti [direktor] direktor ti departamento ti 'Öiwi a rekursos, [ti departamento ti] obras publikas, [ken] pannakaimaton ti aglawlaw [ti direktor ti departamento ti] kasapulan a danum ket di-makabotos, ken ex-officio a kamengda ti tunggal komision.

4. Ti Preambulo ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

DAKAMI, DAGITI UMILI TI ILI TI MAUI, gapu ta siaammomikami iti pakasaritaanmi a Hawayano, iti tawid ken kultura ken iti kinaidumdumami a kas uppat nga isla nga ili, idatonmi amin a pigsami a mangtungpal iti [pilosopia nga intuyang ti Hawaii] pagsasao ti Estado ti Hawai`i, “Ua mau ke ea o ka [aina] ‘āina i ka pono,” (“Ti biag ti daga ket mataginayon iti kinalinteg.”)

5. **Ti Artikulo 13 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:**

Seksion 13- . Gobierno Bilingual. Ti ili ket agtrabaho a kas gobierno bilinggual ket yimplementarnanto dagiti oportunidad a pangitandudo iti pannakabiqbig ti lengguahe a Hawayano. Dagiti opisial a sinurat ket masapul a maisagana ken mabalin a maala iti agpada nga opisial a lengguahe ti estado, Ingles ken Hawayano, kas ituding ti ordinansa. Ti ili ket mangipaayto iti maitutop a serbisio iti mayebkas a lengguahe iti asino man a residente a makisao iti asino man nga opisial wenno empleado iti lengguahe a Hawayano.

Singasing 3 ti Komision ti Charter

Pannakaikalawa dagiti rekisito ti Kodigo Dagiti Etiko maipanggep iti pinansial nga interes dagiti opisial ti Ili.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 3: Dagiti Etiko ken dagiti panangipalgak iti pinansial nga impormasion

Ti kadi Charter maamendaran tapno:

1. Maibilin ti panangipila dagiti madutokan nga opisial ken empleado iti dokumento a pangipalgakanda iti gatad ti kinabaknangda sakbay nga agtakemda iti puestoda wenno sakbay a makipasetda iti ania man nga opisial a kapasidad;
2. Mapawilan dagiti opisial ken empleado a makipaset iti ania man nga opisial nga aksion no ti opisial wenno empleado ket addaan iti direkta wenno saan a direkta a pannakaibiang iti mapagsasaritan a banag a pinansial;
3. Mapawilan dagiti opisial ken empleado a mangusar wenno agpanggep a mangusar iti takemda tapno maipaayanda iti di maikanatad a bentahe para kadakuada wenno para kadagiti sabsabali?

1. Ti Seksion 10-3 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 10-3. Panangipalgak iti Pinansial nga Impormasion

1. Amin nga elektibo nga opisial ti Ili, amin a kandidato para iti elektibo a takem iti Ili, ken dagiti madutokan nga opisial ken dadduma pay nga empleado a kas ituding ti konseho babaen ti ordinansa ket masapul nga ipalgakda iti hunta dagiti etiko ken iti klerk ti Ili ti pinansial nga impormasionda babaen ti pormulario wenno dagiti pormulario nga ipreskribir ti hunta dagiti etiko. Dagitoy a dokumento iti panangipalgak iti pinansial nga impormasion ket mabalina a kitaen ti publiko.

2. Amin a kameng dagiti hunta ken komision a nabangon iti babaen daytoy a charter, ken dagiti nadutokan nga opisial ken dadduma pay nga empleado a kas ituding ti konseho babaen ti ordinansa nga addaan iti napateg nga akem iti beneg pinansial wenno biling pinansial ket masapul nga idatagda dagiti kompidensial a panangipalgak iti pinansial nga impormasion babaen ti pormulario wenno dagiti pormulario nga ipreskribir ti hunta dagiti etiko, a dagitoy a naipalgak a pinansial nga impormasion ket saan a maipakita iti publiko, no la ketdi dagiti nagan dagiti amin a tattao a kasapulan a mangidatag iti naipalgak a pinansial nga impormasion, dagiti petsa a nasken a pannakaipila dagiti naipalgak a pinansial nga impormasion, ken dagiti petsa ti aktual a pannakaipila dagiti naipalgak a pinansial nga impormasion, ket mabalina a maipakita iti publiko. Awan ti asino man a kameng ti hunta wenno komision a di nangipila iti kompleto a kasapulan a dokumento iti naipalgak a pinansial nga impormasion ti mapalubosan a makipartisipar wenno agbotos iti ania man nga opisial nga

aramid ti hunta wenno komision agingga a ti dokumento ket binigbig ken inawat ti hunta dagiti etiko.

3. Amin a tattao a kasapulan a mangaramid iti naipalgak a pinansial nga impormasion, malaksid kadagiti kandidato para iti elektibo a takem ti ili, ket masapul a mangipilada iti naipalgak a pinansial nga impormasion [iti uneg ti sangapulo ket lima (15) nga aldaw ti] sakbay ti panagtakemda iti opisinada[.] wenno iti petsa ti resolusion a pannakaaprobar ti pannakadutokda iti hunta wenno iti komision, ania man ti nasapsapa, ken masapul a tinawen a mangipilada iti napabaro a naipalgak a pinansial nga impormasion iti di naladladaw ngem Pebrero 17 iti tunggal tawen bayat ti kaaddana iti takemna. Ti maysa a kandidato para iti elektibo a takem ti ili ket masapul a mangipila iti naipalgak a pinansial nga impormasion kagiddana ti panagipila kadagiti papel ti nominasion[.] ken masapul a mangiplila iti napabaro a naipalgak a pinansial nga impormasion iti di naladladaw ngem Pebrero 15 iti tunggal tawen ti elektibo a terminona. Ti naipalgak a pinansial nga impormasion ket masapul a mapatalgedan babaen ti sapata ken mairaman ditoy ti nagtaudan ken gatad ti nateggedan, kukua a negosio, takem a kinaopisial wenno kinadirektor, panagtagikua wenno kaadda ti pakaibiangian iti propiedad real, utang, interes del acreedor kadagiti negosio insolbente, dagiti nagan dagiti tattao nga inrepresentar kadagiti ahensia ti gobierno, ken dadduma pay nga impormasion a kas ipreskribir ti hunta dagiti etiko.

2. Ti Subseksion 1 ti Seksion 10-4 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

1. Awan ti opisial wenno empleado ti ili a/nga:

a. Agsolisit, agakseptar wenno umawat iti ania man a regalo, direkta wenno saan a direkta, iti man porma ti kuarta, serbisio, utang, panagbiahe, panagliwiwa, pannakasangaili, banag wenno kari, wenno iti ania pay a sabali a porma, iti ania man a sirkumstansia a reasonable a maatap a ti regalo ket nairanta a pangimpluensia iti opisial wenno iti empleado iti pannakaipatungpal dagiti opisial a pagrebbengan ti opisial wenno empleado wenno nairanta daytoy a kas gunggona para iti ania man nga opisial nga aksion iti biang ti opisial wenno empleado.

b. Mangipalgak iti impormasion a, kas sagudayen ti linteg wenno kannawidan, saan a para iti publiko ken impormasion a nagun-od ti opisial wenno empleado bayat ti panangipatungpalna kadagiti opisial a pagrebbenganna wenno panangusarna iti impormasion para iti bukod a pagsayaatan ti opisial wenno ti empleado wenno para iti pagimbagan ti asino man.

c. Makipaset iti ania man a transakcion iti negosio wenno aktibidad wenno maaddaan iti pinansial nga interes, direkta wenno saana direkta, a saan a mayayon iti umno a panangipatungpal ti opisial wenno ti empledo kadagiti opisial a pagrebbenganna wenno mabalina mangmantsa iti nawaya a panagikeddeng ti opisial wenno empleado iti panangipatungpal ti opisial wenno ti empleado kadagiti opisial a

pagrebbenganna[.], wenno mangaramid iti ania man nga opisial nga aksion a ti opisial wenno empleado ket addaan iti direkta wenno saan a direkta a pinansial nga interes, agraman ti pannakipartipasipar kadagiti deliberasion.

d. Mangusar kadagiti sanikua wenno empleado ti ili a saan a para iti nakairantaanna a para iti publiko wenno panggep.

e. Aglibtaw a mangipalgak iti pinansial nga interes iti ania man a banag a mabalin nga apektaran ti ania man nga aksion ti maysa nga ahensia ti ili wenno agbotos iti ania man a banag nga apektaran dayta nga interes.

f. Umawat iti bayad para iti ania man a serbisio a naipaayna a kas pannakabagi ti ania man a pribado nga interes kalpasan ti panakaikkatna iti serbisio wenno kas empleado ti ili a mainaig iti ania man a kaso, proseder, wenno aplikasion a ti opisial wenno empleado ket adda idi pannakaibiangna iti daytoy, wenno adda idi iti babaenna para iti konsiderasionna, wenno adda pakaibianganna iti ammo wenno impormasion a saan a mabalin a maammuan ti publiko ngem nagunodna bayat ti kaaddana iti serbisio wenno kas empleado ti ili.

g. Mangusar wenno panangpanggep a mangusar iti opisial a takem ti opisial wenno empleado tapno makaala wenno mangipaay iti di maitutop a konsiderasion, pribilehio, eksempcion, bentahe, kontrata, wenno pannakaasikaso, para iti bagina wenno para iti sabsabali.

3. Ti Artikulo 15 ti Charter ket maamendaranto babaen ti pannakainayon ti maysa a baro a seksion a kas iti sumaganad:

Seksion 15-6. Ti hunta dagiti etiko ket masapul nga adaptarena dagiti pagannurotan administratibo ayingga iti Mayo 6, 2023, tapno agbalin nga epektibo dagiti enmienda iti 2022 ti Artikulo 10.

Singasing 4 ti Komision ti Charter

Ti Komision ti Panagplano ti Maui (Maui Planning Commission) ket masapul nga addaan iti maysa a kameng manipud iti tunggal residencial a lugar ti konseho ti Isla ti Maui; ti Komision ti Panagplano ti Moloka'i (Moloka'i Planning Commission) ket sakupenna ti Kalaupapa; ti proseso iti pannakapabaro ti plano ti komunidad ket itudingto ti ordinansa.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 4: Dagiti Komision ti Panagplano ken Dagiti Pannakapabaro ti Plano ti Komunidad

Ti kadi Charter maamendaran tapno:

1. Maibilin a ti Komision ti Panagplano ti ket masapul nga addaan kadagiti kameng manipud kadagiti amin a residencial a lugar ti konseho iti isla ti Maui;
2. Mapalubosan a ti Kalaupapa, Moloka'i ket mairaman iti sakup ti Ili ti Maui ken ti hurisdiksion ti Komision ti Panagplano ti Moloka'i ket maibatay iti aksion ti Estado; ken
3. Mapalubosan a ti proseso iti pannakapabaro ti plano ti komunidad ket ituding ti ordinansa?

1. Ti Seksion 8-8.4 ti Charter ket maamendaran a kas iti sumaganad:

Seksion 8-8.4. Dagiti Komision ti Panagplano. Ti tunggal komision ti panagplano ket buklen to ti siam a kameng a dutokan ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho. Dagiti kameng ti tunggal komision ket residenteda iti isla ti komision ti panagplano a pagpaayan ti kameng. Dagiti [director] direktor ti [ti departamento ti] obras publikas, [ken] pannakaimaton ti aglawlaw, ken [ti direktor ti department ti] kasapulan a danum ket di-makabotos nga ex-officio a kameng ti tunggal komision.

Ti tunggal komision ti panagplano ket ipatungpalnanto dagiti bileg. Dagiti pagrebbengan, ken dagiti akem a kas kadagiti sumaganad:

1. Ti komision ti panagplano ti Maui ket pakaseknannanto dagiti lugar a mangsakup kadagiti isla ti Maui ken Kaho'olawe ken amin a dadduma nga isla nga adda iti uneg ti tallo a milia nautika manipud iti aplaya dagitoy, ken kadagiti kadandanuman a kaariping dagitoy. Dagiti siam a kameng ket masapul nga adda mairaman kadakuada a di nakurkurang ngem maysa ngem di nasursurok ngem dua nga agnaed iti tunggal council residency area iti isla ti Maui.

2. Ti komision ti panagplano ti Moloka'i ket pakaseknannanto dagiti lugar ti ili nga adda iti sakup ti isla ti Moloka'i ken amin a dadduma nga isla nga adda iti uneg ti tallo a milia nautika manipud iti aplaya dagitoy, ken kadagiti kadandanuman a kaariping dagitoy, malaksid iti paset ti isla [nga am-ammo a kas Kalaupapa, Kalawao, ken Waikolu ken ad-adda nga am-ammo a kas Kalaupapa Settlement.] ti Moloka'i a naikkat iti hurisdiksion ti ili gapu iti linteg ti estado.

3. Ti komision ti panagplano ti Lāna'i ket pakaseknanto ti lugar nga adda iti isla ti Lāna'i ken amin a dadduma nga isla nga adda iti uneg ti tallo a milia nautika manipud iti aplaya dagitoy, ken kadagiti kadandanuman a kaariping dagitoy.

Ti maikanatad a komision ti panagplano ket:

1. Bagbagaanna ti mayor, ti konseho, ken ti direktor ti panagplano kadagiti banag a mainaig kadagiti programa ti panagplano.

2. Repasuenna ti plano heneral ken dagiti naatur a paset daytoy nga insagana ti direktor ti panagplano wenno no bilang kiddawen ti konseho. Ti komision ket mangangayto kadagiti panagdengngeg a pakipartisiparan ti publiko maipanggep kadagita a plano ken pannakaatur ken ipatulodna, karaman dagiti natakuatan ken dagiti rekomendasionna, iti konseho tapno amirisenda iti di naladladaw ngem sangagasut ket walopulo [(180)] nga aldaw kalpasan ti maudi a panagdengngeg a pakipartisiparan ti publiko.

3. Repasuenna dagiti dadduma pay a naisingasing nga ordinansa iti pannakaaramat ti daga ken dagiti enmienda dagitoy nga insagana ti direktor wenno ti konseho ken, kalpasan dagiti panagdengngeg a pakipartisiparan ti publiko, ipatulodna dagita nga ordinansa kaduada dagiti takuat ken dagiti rekomendasionda maipanggep kadagitoy iti konseho tapno amirisenda ken aksionanda iti di naladladaw ngem sangagasut ket duapulo [(120)] nga aldaw kalpasan ti maudi a panagdengngeg a pakipartisiparan ti publiko.

4. Agakem a kas autoridad kadagiti amin a banag a mainaig iti linteg iti Pannakaimaton ti Sonipikasion ti Aplaya (Coastal Zone Management).

5. Adaptarena dagiti pagannurotan a mayayon kadagiti ordinansa wenno linteg iti pannakaaramat ti daga.

6. Maaddaan pay kadagiti bileg ken pagrebbengan a mabalin nga ituyang ti linteg.

2. Ti Seksion 8-8.5 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-8.5. Plano Heneral ken Dagiti Plano ti Komunidad.

1. Ti plano heneral ket mapaadda apaman a maala dagiti datos manipud kadagiti ahensia ti estado ken ti ili ken kadagiti umili, ken masapul a maibatay daytoy iti natibker nga annuroten ken impormasion.

2. Ti plano heneral ket yindikarnanto dagiti kalkalikaguman a muestra a pagsayaatan ti populasion ken panagrang-ay para iti tunggal isla ken rehion iti sakup ti ili; nasken a sungbatanna dagiti naidumduma a problema ken kasapulan ti tunggal isla ken rehion; nasken nga ilawlawagna dagiti oportunidad ken dagiti ibunga daytoy iti gimong, ekonomia, ken iti aglawlaw a maibagay iti potensial a panagrang-ay; ken ilatagnanto dagiti nasken a panagsasaruno, muestra, ken karakteristiko dagiti maaramid a pagsayaatan iti masakbayan. Ti plano heneral ket itudonanto dagiti panggep a masapul a matun-oyan, dagiti prioridad, annuroten, ken dagiti aksion a pangyimplementar a nasken a masurot a maibagay iti densidad ti populasion, dagiti mapa iti pannakaatur ti daga, dagiti regulasion iti pannakaatur ti daga, dagiti sistema ti transportasion, lokasion dagiti pasilidad publiko ken komunidad, dagiti sistema iti danum ken narugit a

danum, dagiti destinasion dagiti bisita, desinio urban, ken dadduma pay a banag a mainaig iti pannakapasayaat ti biag.

3. Ti direktor ti panagplano ket mangipaulogto iti tinawen a report a pangitedanna iti detaliado a palawag iti implementasion ken pannakaipatungpal ti plano heneral ken dagiti plano ti komunidad iti mayor ken iti konseho.

4. Addanto mabukel a komite ti mammagbaga iti plano ti komunidad [siudadano] para iti tunggal lugar ti plano ti komunidad. Ti tunggal komite ti mammagbaga iti plano ti komunidad [siudadano] ket bukleno ti sangapulo ket tallo a kameng, a ti siam dutokan ti konseho ket ti uppat dutokan ti mayor. Ti tunggal komite ti mammagbaga iti plano ti komunidad [siudadano] ket naipaakem kadakuada ti pannakarepaspo ken panagirekomendar dagiti maatur iti plano ti komunidad para iti bukodda a lugar ti plano ti komunidad. . Ti tunggal komite ti mammagbaga iti plano ti komunidad [siudadano] ket agtalinaed ti kaaddana agingga a dagiti insingasingna a pannakaatur ket naadaptar, napasayaat, wenna imbasura ti mayor.

5. Dagiti plano ti komunidad [a pinarnuay ken inatur dagiti komite ti mammagbaga dagiti siudadano] ket ilanaddanto, iti detaliado, dagiti pannakausar dagiti daga iti sakup dagiti plano ti komunidad kadagiti rehion ti ili. Dagiti panggep ti tunggal plano ti komunidad ket isu ti pannakayimplementar dagiti annuroten ti plano heneral. Ti tunggal plano ti komunidad ket iramannanto dagiti aksion a pangyimplementar a nalawag a mangituding kadagiti prioridad, kapaut ti panawen a panangileppas, mapattapatta a magastos, ken ti departamento ti ili nga agsungbat iti pannakaileppas dagiti aksion a pangyimplementar.

6. Dagiti plano ti komunidad [a napataud babaen dagiti konseho dagiti mammagbaga dagiti siudadano ken inawat ti komision ti panagplano, konseho, ken ti mayor] ket paset ti plano heneral[.] ken masapul a marepaso ken mapabaronto kas ituding ti ordinansa.

3. Ti Seksion 1-2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 1-2. Dagiti Limitasion Heograpikal. Dagiti [Isla] isla ti Maui, Moloka'i, Lāna'i, ken Kaho'olawe ken amin a dadduma nga isla nga adda iti uneg ti tallo a milia nautika manipud iti aplaya dagitoy, ken kadagiti kadandanuman a kaariping dagitoy, [malaksid iti paset ti Isla ti Moloka'i nga am-ammo a kas Kalaupapa, Kalawao ken Waikolu, ken ad-adda nga am-ammo ken nadesignaran a kas Kalaupapa Settlement,] ket isuda ti mangbukel iti ili[.], malaksid iti paset ti isla ti Moloka'i a naikkat iti hurisdiksion ti ili gapu iti linteg ti estado.

Singasing 5 ti Komision ti Charter

(1) Ibilinna ti interaktibo a pannakikomunikar iti publiko uray adayoda a mismo kadagiti miting ti Konseho; (2) ipalubosna ti pannakalukat dagiti rekord ti Ili; ken (3) ikkatenna dagiti rekisito iti oras ken lugar para iti miting organisasional ti Konseho.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 5: Miting organisasional ti Konseho, pannakikomunikar uray adda iti adayo, dagiti rekord ti gobierno

Ti kadi Charter maamendaran tapno:

1. Ibilinna ti pannakikomunikar uray adda iti adayo bayat dagiti miting ti Konseho ti Ili iti nagbaetan ti Konseho ken dagiti kameng ti publiko nga adda iti Hāna, Lāna`i, Moloka`i, ken dadduma a lugar heograpika, kas mayayon iti linteg ti Estado;
2. Ibilinna kadagiti empleado ti Ili tapno mapalaka ti pannakalukat dagiti rekord ti Ili ken tapno maikabassit dagiti taripa ken dagiti bayadan; ken
3. Maipaay ti nalawlaw a panagikeddeng iti no ania nga aldaw, oras, ken lugar a pakaangayan ti miting organisasional ti Konseho ti Ili?

1. **Ti Seksion 3-5 ti Charter ket maamendaranto tapno mabasa a kas iti sumaganad:**

Seksion 3-5. Wagas; Dagiti Miting; Dagiti Pagannurotan ken Pagsuratan; Panagbotos.

1. Ti konseho ket agtataripnong [iti kuarto ti konseho iti pasdek ti ili] para iti pannakabukelna [iti alas dos iti malem] iti maikadua nga aldaw ti Enero kalpasan la unay ti eleksion, wenno mabalin nga agtataripnongda iti sumuno a Lunes no ti maikadua nga aldaw ket nairana a Sabado wenno Domingo, nga itoy a panawen mangbotosda iti maysa kadagiti kameng tapno agpaay a pangulo ken mangidaulo iti miting ti konseho. Agingga nga awan pay ti nabotosan a pangulo, ti mayor ti mangidaulo pay laeng iti miting, no la ketdi ti mayor ket saan a mapalubosan nga agbotos. Ti konseho ket mangbotos met iti katulongan-a-pangulo nga agakem a kas mangidaulo iti miting iti kanito nga awan ti pangulo wenno gapu iti dis-abilidad. Ti konseho ket mangdutok iti agakem pay laeng a mangidaulo iti miting iti kanito nga agpada nga awan ti pangulo ken ti katulongan-a-pangulo.

2. Ti konseho met masapul a maipakadawyan nga agtataripnong iti di nakurkurang ngem mamindua iti tunggal bulan iti oras ken lugar a mabalin nga ituyang ti konseho babaen ti pagannurotan. Dagiti espesial a miting ket mabalin a maangay no ibaga ti mayor, ti pangulo, wenno ti lima wenno ad-adu pay a kameng ken, no la ketdi mabalin, iti uneg ti di nakurkurang ngem pitopulo ket dua [72] nga oras manipud napakaammuan ti tunggal kameng.

3. Ti konseho ket itudingna dagiti bukodna a pagannurotan ken panagsasaganad dagiti aramidenna bayat ti miting ken mangipaay iti pagsuratan a pakailanadan dagiti napagsasaritaan a mabalin a kitaen ti publiko.

4. Ti panagbotos ken amin a mosion ket masapul a mayataday kadagiti pagannurotan ti konseho ken masapul a mairekord iti pagsuratan ti konseho, no la ketdi, ti maysa a botasion nominal (roll call vote) ket masapul a maaramid no kiddawen ti uray maysa laeng a kameng. Umdasen ti lima a kameng ti konsehol a mangbukel iti quorum, ngem mabalin met ti basbassit a bilang ti agtataripnong iti uray ania kanito tapno allukoyenda ti idadar-ay dagiti mangliwat a kameng iti wagas ken iti sagudayen dagiti multa a kas ituyang dagiti pagannurotan ti konseho. Malaksid no maipalubos, awan ti aksion ti konseho a maibilang a balido wenno makuna a napagnunumuan malaksid no maadaptar babaen ti panangibotos ti lima wenno ad-adu pay a kameng ti konseho.

5. [Agingga iti kabaelanna, ti] Ti konseho ket masapul a mangipaay iti interaktibo a pannakikomunikar uray adda iti adayo a silulukat para kadagiti agindeg iti [Hana,] Hāna, Lāna`i, Moloka`i, ken dadduma pay a lugar heograpiko a kas makita ti konseho a rumbeng ken resonable para kadagiti amin a miting ti konseho ti ili ken kadagiti miting ti komite ti konseho ti ili. Dayta a pannakomunikar ket iramanna[, ngem di malimitaran,] ti kabaelan ti publiko nga agtestio, kadagiti kameng ti konseho nga agsaludsod, ken iti panangsungbat ti publiko kadagiti saludsod[.] iti nagbaetan ti konseho wenno dagiti komitena ken ti publiko kas sagudayen ti linteg ti estado.

2. Ti Seksion 13-9 ti Charter ket maamendaranto tapno mabasa a kas iti sumaganad:

Seksion 13-9. Dagiti Rekord ken Dagiti Miting Silulukat iti Publiko.

1. Amin a libro ken rekord ti tunggal departamento ket silulukat tapno amirisen ti asino man a tao iti uray ania nga oras a silulukat ti opisina, malaksid kadagiti banag a di ipalubos ti linteg. Dagiti nasertipikaran a kopia wenno dagiti paset manipud iti kakasta a libro ken rekord ket ited ti opisial a mangiduldulin kadagita tapno itedna iti asino man a tao nga agkalikagum iti kasta ken mangbayad iti resonable a bayad nga ituding ti ordinansa para kadagiti kakasta a kopia wenno paset.

2. Amin a miting dagiti hunta ken dagiti komision ket maangay iti pasdek ti ili wenno iti sabali a lugar a kukua ti publiko[.] wenno maangay babaen ti videoconference platform a mabalin a pakipartisipan ti publiko babaen ti telepono wenno internet kas sagudayen ti linteg ti estado. Iti kanito a ti maysa a pasdek a kukua ti publiko ket awan wenno saan a mayataday para iti miting, ti miting ket mabalin a maangay iti sabali pasilidad wenno forum a mabalin a pakipartisipan ti publiko.

3. No ti maysa a tao ket kiddawenna a makita dagiti rekord, dagiti empleado ket masapul, iti agingga a resonable a kas ipalubos dagiti sirkumstansia nga/a:

- a. Asistiranna ti tao a mangsapul kadagiti rekord a kas mayataday iti kiddawenna wenno iti panggep ti kiddaw, no naibaga.
- b. Ilawlawag ti teknolohia impormasion ken ti pisikal a lokasion a yan dagiti rekord.
- c. Mangipaay kadagiti singasing a kas sukat ti praktikal a rason a di mabalin nga ipaay dagiti rekord a kasapulan.
- d. Mangaramid iti amin a kabaelan tapno maipanamnama a maikabassit ti ania man a taripa wenno sabsabali pay a bayadan.

Singasing 6 ti Komision ti Charter

Panangikkat iti pagpatinggan ti mabalin a maipataw a dusa para kadagiti panaglabsing iti linteg tapno dagitoy ket mabalin nga ituyang ti ordinansa.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 6: Dagiti Multa ken Dagiti Dusa

Ti kadi Charter ket maamendaran tapno maikkat ri pagpatinggaan dagiti mabalin a maipataw a dusa para kadagiti panaglabsing iti linteg tapno bay-an a ti ordinansa ti mangituyang iti daytoy?

Ti Seksion 13-10 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 13-10. Dagiti Dusa. Ti konseho, babaen ti ordinansa, ket mangipataw para iti dusa dagiti panaglabsing kadagiti ania man a probision daytoy a charter ken mabalin a mangipataw para iti dusa dagiti panaglabsing kadagiti ordinansa ken pagannurotan nga addaan iti bileg kem epekto ti linteg.], ngem awan ti dusa a nasursurok ngem ti gatad a \$1,000.00 iti tunggal aldaw a kaadda ti panaglabsing wenno maysa (1) a tawen a pannakaibalud, wenno agpada; malaksid no dayta ti dusa para iti operasion ti maysa a pagnaedan a maupaan iti apagbiit ket awanan iti kasapulan a permit ket di nasursurok iti multa sibil a \$20,000 a manayonan iti \$10,000 iti kada aldaw para iti tunggal aldaw a panaglabsing, malaksid no adda nangatngato a multa nga ipataw ti linteg ti Estado. Para iti pannakailawlawagna iti daytoy a seksion, ti “pagnaedan a maupaan iti apagbiit” ket iramanna dagiti maupaan a pagbakasionan, pagturogan ken panganan a maupaan iti apagbiit, dagiti maupaan-iti-apagbiit a balay, ken dadduma pay a kategoria ti pagnaedan a maupaan iti apagbiit a kas ituyang ti ordinansa.]

Singasing 7 ti Komision ti Charter

Pannakalimitar dagiti bileg ti Mayor a mangdutok kadagiti pangulo administratibo dagiti departamento.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 7: Dagiti pangulo administratibo dagiti departamento

Ti kadi Charter maamendaran tapno maibilin a ti pangulo administratibo nga innominar ti Mayor ket bakanteanna a dagus ti opisina no ti pannakadutokna ket imbasura ti Konseho, ket tapno maipawil ti surat ti panaglusulos a kas kondision iti pannakadutok ti pangulo administratibo?

Ti Seksion 6-2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 6-2. Pannakadutok ken Pannakaikkat Dagiti Opisial ken Dagiti Empleado.

1. Ti pangulo administratibo ti maysa a departamento ket saan a mabalina a mangdutok iti ad-adu ngem dagiti empleado a ti apropiasion dagitoy ket naaramiden ti konseho.

2. Awan ti asino man nga autoridad nga agdutok iti asino man a tao iti ania man nga opisina wenno takem no daytoy a tao ket di sakupen ti serbisio sibil agingga a daytoy a tao ket mapaneknekan babaen ti nainget nga imbestigasion nga isuna ket naan-anay a kualipikado gapu iti padas ken iti abilidadna a mangipatungpal kadagiti pagrebbengan dayta nga opisina wenno takem.

3. Ti kapaut ti panagtakem ti asino man a pangulo administratibo a dinutokan ti mayor ket agibus iti panagpatingga ti panagtakem ti mayor, malaksid no dayta a pangulo administratibo ket mabalina a nasapsapa a naikkat kas mayayon iti probision daytoy a charter. Dagiti kakasta nga opisial ket di rumbeng nga agtakemda iti nasursurok ngem innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan ti terminona ti opisina, ken masapul a bakanteanda ti opisina iti panagnugod ti [60-aldaw] innem a pulo-nga-aldaw a panawen wenno iti kanito a madutokan ti sumukat kadakuada a kas mayayon iti daytoy a charter, ania man ti umun-una a mapasamak.

4. Ti mayor ket addaan iti bileg nga agdutok, iti temporario a kasasaad, iti maysa a pangulo administratibo ti ania man a departamento, no la ketdi dayta a departamento ket ti agpaay dita a pangulo administratibo ket daytay mabalina a dutokan ti mayor[.] malaksid no dayta a madutokan ket nainominar para iti dayta a takem ken imbasura ti konseho ti pannakadutokna iti babaen ti subseksion 5.

5. [Iti uneg ti] Malaksid no di ipalubos ti probision ti charter, iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw a kaaddana iti takem, wenno iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan a napasamak ti pannakabakante, ti mayor ket dutokanna ti mangimatona a direktor, abogado ti korporasion, piskal, direktor ti pinansial, direktor ti obras publikas, direktor dagiti parke ken pagliwliwaan,

direktor ti panagplano, direktor ti panagpabalay ken pakaseknan dagiti tattao, direktor ti kasapulan a danum, direktor ti transportasion, [ken] direktor ti pannakaimaton ti aglawlaw, ken direktor ti agrikultura, kakuyogna ti naisurat a pakaammo iti pannakadutok dagitoy a maited iti konseho. Ti konseho ket masapul a patalgedanna wenno ibasurana ti pannakadutok iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan a maawatna ti pakaammo iti panagdutok manipud iti mayor. No saan nga agkutkuti ti konseho iti uneg ti [60-aldaw] 60-aldaw a naited a panawen, ti pannakadutok ket maibilang a napatalgedan. Ti nadutokan ket agtakem iti opisina apaman a dutokan ti mayor ngem saan nga agtuloy nga agtakem no ibasura ti konseho ti pannakadutokna. No ti pannakadutok ket ibasura ti konseho, ti mayor ket mangdutok iti sabali iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw manipud ti panagkedked ti konseho, ket ti konseho masapul a patalgedan wenno pagkedkedanna iti uneg ti innem a pulo [(60)] nga aldaw kalpasan a maawatna ti pakaammo ti baro a panagdutok ti mayor. No saan nga agkutkuti ti konseho iti uneg ti [60-aldaw] 60-aldaw a naited a panawen, ti pannakadutok ket maibilang a napatalgedan.

6. Ti panangibilin iti kaadda ti surat ti panaglusulos nga aramiden ti madutokan para iti kinapangulo administratibo a kas kondision ti pannakadutokna ket maipawil.

Singasing 8 ti Komision ti Charter

(1) Panangipalubos iti Klerk ti Ili a mangpabaro iti Charter ken (2) panangipawil iti Klerk ti Ili ken iti Katulongan a Klerk ti Ili iti aktibo a pannakipartisiparda kadagiti kampania politikal.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 8: Klerk ti Ili

Ti kadi Charter maamendaran tapno mapalubosan ti Klerk ti Ili a mangpalinis iti Charter kas sagudayen ti linteg, malawlawagan dagiti dadduma pay a pagrebbengan ti Klerk ti Ili, ken mapawilan ti Klerk ti Ili ken ti Katulongan a Klerk ti Ili iti aktibo a pannakipartisiparda iti pannakaimaton ti politika wenno dagiti kampania para kadagiti elektibo a takem iti Pederal, Estado, ken Ili?

Ti Seksion 5-3 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 5-3. Dagiti Bileg, Dagiti Pagrebbengan, ken Dagiti Akem.

Ti klerk ti ili ket:

1. Agbalin a klerk ti konseho.
2. Imatonanna, saluadanna, ken urnosenna dagiti amin a libro, papeles, ken rekord a mabalin a rumbeng a maidulin iti opisina ti klerk ken mangaramid kadagiti agsasabali a pagipanan kadagiti amin a gakat, ordinansa, ken pagannurotan ken pakabuklan dagiti naagapad[.] wenno eksakto a kopia dagitoy.
3. Adda iti aywanna ti selio ti ili[.], a rumbeng a maaramat a pang-autentikar kadagiti amin nga opisial a papeles ken instrumento nga agkasapulan iti sertipikasion ti klerk ti ili a kas panangipatungpal kadagiti pagrebbengan ti opisina ti klerk ti ili.
4. Angayenna amin nga eleksion iti uneg ti ili a kas sagudayen ti linteg.
5. Sertipikaranna dagiti ordinansa
6. [Mangadaptar kadagiti pagannurotan para iti klasipikasion, pannakaidulin, ken pannakadadael dagiti amin a rekord ti ili.] Agsadaq iti panangaprobar ti abogado ti korporasion ken ti mayoridad ti konseho, ti klerk ket mapalubosan a mangbaliw iti pannakaurnos, mangbaliw iti numero, mangbaliw iti pannakailetra, mangikadakkal iti umuna a letra, pannakaurnos ti puntuasion, ken mangbingay kadagiti probision daytoy a charter ken mangatur kadagiti klerikal a riro ken kadagiti nalibtawan ken mangiserrek kadagiti kapsion kas mayataday iti bugas ken panggep dagiti probision daytoy a charter, iti ania man a kanito, ken mabalinna nga ikkaten dagiti probision a saanen a maar-aramat, agraman dagiti ania man probision transisional nga awanen ti legal a bilegda wenno ania man probision nga inkeddeng nga imbalido ti maysa a korte nga akinrebbeng iti daytoy. Ti klerk ket mabalinna a suktan ti ania man nga agdama a titulo nga orihinal a nagparang iti charter, kas mayataday kadagiti panagbaliw ti titulo ken dagiti pagrebbengan a kas intuyang kalpasanna ti linteg.

7. Ti klerk ti ili ken ti katulongan a klerk ti ili ket masapul a di aktibo a makipartisipar iti pannakaimaton ti politika wenno kadagiti kampania politikal, agraman panagkontribusion kadagiti kampania politikal para iti ania man nga elektibo a takem iti pederal, estado, wenno ili.

8. Ipatungpalna dagiti dadduma pay nga akem a mabalin nga ipreskribir dagiti pagannurotan ti konseho wenno ti linteg.

Singasing 9 ti Komision ti Charter

Maibilin a ti Hepe ti Polisia ket mangisumiter iti naisurat a report no ti Hepe ket dina anamongan dagiti takuat ti Komision ti Polisia.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 9: Hepe ti Polisia

Ti kadi Charter maamendaran tapno maibilin iti Hepe ti Polisia a mangited iti naisurat a report iti Komision ti Polisia no ti Hepe ket dina anamongan dagiti takuat ti Komision mainaig iti panagtrabaho ti departamento wenna dagiti kamengna?

Ti Seksion 8-12.2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-12.2. Komision ti Polisia. Ti komision ti polisia ket bukleno ti siam a kameng a dutokan ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti komision ti polisia ket:

1. Adaptarena dagiti pagannurotan nga ikonsiderarna a nasken para iti panangipatungpalna kadagiti pagrebbenganna ken panangregulasionna kadagiti bambanag nga impakumit kenkuana ti linteg.

2. Repasuenna [ken isumiterna iti mayor] ti kiddaw ti departamento para iti tinawen nga apropiasion daytoy para iti operasion ti departamento[.] sakbay a maisumiter daytoy iti mayor.

3. Awatenna, [repasuenna] ikonsiderarna, ken imbestigarena [ti ania man] a pammabasol nga idatag [manipud] ti publiko kontra iti aramid ti departamento wenna ti asino man a kamengna ken mangisumiter iti naisurat a report kadagiti takuatna [ken kadagiti rekomendasionna] iti hepe ti polisia [para iti disposision ti hepe]. No ti hepe ti polisia ket dina anamongan dagiti takuat ti komision ti polisia, ti hepe ket nasken a mangisumiter kadagiti naisurat a rasonna iti komision ti polisia. Ti pakabuklan dagiti pammabasol a naipila ken dagiti disposision dagitoy ket mairamanto iti tinawen a report ti komision.

4. Tinawen a repasuen ken ebaluarena ti naaramidan ti hepe ti polisia ken mangisumiter iti para publiko a report iti mayor ken iti konseho.

5. Maaddaan kadagiti sabsabali pay a bileg ken pagrebbengan a kas ituyang ti linteg.

Alternatibo A ti Konseho iti Singasing 9

Maibilin a ti Hepe ti Polisia ket mangisumiter iti naisurat a report no ti Hepe ket dina anamongan dagiti takuat ti Komision ti Polisia, iti kanito a kiddawen ti Komision ti Polisia.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 9A: Ti Alternatibo ti Konseho iti Singasing 9; Hepe ti Polisia

Ti kadi Charter maamendaran babaen ti Alternatibo 9A ti Konseho tapno maibilin iti Hepe ti Polisia a mangimpormar iti Komision ti Polisia no ti Hepe ket dina anamongan dagiti takuat ti Komision maipanggep iti panagtrabaho ti departamento wenno dagiti kamengna, ken iti kanito a kiddawen ti Komision, a mangited iti naisurat a report?

Ti Alternatibo 9A ti Konseho iti Singasing 9 ti Komision ket panggepna nga amendaran ti Seksion 8-12.2 ti Charter a kas iti sumaganad:

Seksion 8-12.2. Komision ti Polisia. Ti komision ti polisia ket bukrento ti siam a kameng a dutokan ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti komision ti polisia ket:

1. Adaptarena dagiti pagannurotan nga ikonsiderarna a nasken para iti panangipatungpalna kadagiti pagrebbenganna ken panangregulasionna kadagiti bambanag nga impakumit kenkuana ti linteg.

2. Repasuenna [ken isumiterna iti mayor] ti kiddaw ti departamento para iti tinawen nga apropiasion daytoy para iti operasion ti departamento[.] sakbay a maisumiter daytoy iti mayor.

3. Awatenna, [repasuenna] ikonsiderarna, ken imbestigarena [ti ania man] a pammabasol nga idatag [manipud] ti publiko kontra iti aramid ti departamento wenno ti asino man a kamengna ken mangisumiter iti naisurat a report kadagiti takuatna [ken kadagiti rekomendasionna] iti hepe ti polisia [para iti disposision ti hepe]. No ti hepe ti polisia ket dina anamongan dagiti takuat ti komision ti polisia, ti hepe ket nasken a mangisumiter kadagiti naisurat a rasonna iti komision ti polisia iti kanito a kiddawenna. Ti pakabuklan dagiti pammabasol a naipila ken dagiti disposision dagitoy ket mairamanto iti tinawen a report ti komision.

4. Tinawen a repasuen ken ebaluarena ti naaramidan ti hepe ti polisia ken mangisumiter iti para publiko a report iti mayor ken iti konseho.

5. Maaddaan kadagiti sabsabali pay a bileg ken pagrebbengan a kas ituyang ti linteg.

Singasing 10 ti Komision ti Charter

Mangparnuay iti Independiente a Hunta ti Nominasion nga agrekrut, agebaluar, ken agirekomendar kadagiti indibidual para kadagiti hunta ti Ili, kadagiti komision, ken kadagiti posision ti Klerk ti Ili, Auditor, Abogado ti Korporasion, ken Piskal.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 10: Independiente a Hunta ti Nominasion

Ti kadi Charter maamendaran, epektibo iti Hulio 1, 2023, tapno:

1. Mangparnuay iti 9-a-kameng ti Independiente a Hunta ti Nominasion, a dagiti kamengna ket dutokan ti Mayor babaen ti panangaprobar ti Konseho, tapno agrekrut, agebaluar, ken aginominar kadagiti indibidual para kadagiti hunta ti ili, kadagiti komision, ken kadagiti posision ti Klerk ti Ili, Auditor, Abogado ti Korporasion, ken Piskal;
2. Ikkatenna ti pannakaipawil ti pannakabayad ti hunta ken dagiti kameng ti komision;
3. Itudingna a ti termino ti Klerk ti Ili ket 6 a tawen;
4. Ikkatenna ti rekisito a di ad-adu ngem iti apagmayoridad ti hunta ti komision ket mabalina nga aggapuda iti isu met laeng a partido politikal; ken
5. Masagsaganad ti panagkameng dagiti baro a hunta tapno dagiti lima a kameng ket agserbida iti 3-tawen a termino ken dagiti uppat a kameng ket agserbida iti 2-tawen a termino ken maituding a dagiti kameng ti hunta nga agpaay iti para iti inisial wenno rugi a termino a di nakurkurang ngem 3 a tawen ket mabalina a madutokan manen para iti naan-anay a termino iti isu met laeng a hunta?

1. Ti Seksion 13-2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 13-2. Dagiti Hunta ken Dagiti Komision[.]; Nominasion Dagiti Sumagmamano nga Opisial.

1. Malaksid no maipalubos, dagiti kameng dagiti amin a hunta wenno dagiti komision ket agpaayda iti masagsaganad a termino a lima [(5)] a tawen mangrugi iti Abril 1 agpatingga iti Marso 31, lima [(5)] a tawen kalpasanna. [Dagiti amin a kameng dagiti hunta ken dagiti komision a bigbigen daytoy a charter nga agopisina iti petsa a panagepekto daytoy a charter ket agtuloy ti panagtakemda agingga iti nabatbati a panawen ti terminoda nga isu ti orihinal a nakadutokanda ken siam a pulo (90) nga aldaw kalpasanna agingga iti sumaruno a Marso 31.]

Ti tunggal baro a hunta wenno komision a binangon daytoy a charter ket maaddaanto iti siam a kameng. Kadagiti siam a kameng nga immuna a nadutokan, [tallo kadagitoy ti agserbi para iti termino a lima (5) a tawen, dua ti agserbi para iti termino nga uppat (4) a tawen, dua] lima ti agserbi para iti termino a tallo [(3)] a tawen ken [dua] uppat ti agserbi para iti termino a dua [(2)] a tawen.

[2.] Saan nga ad-adu ngem ti apagmayoridad dagiti kameng ti ania man a hunta wenno komision ket aggapuda iti isu met laeng a partido politikal.]

[3.] 2. Iti panagdutokna para kadagiti amin a hunta ken kadagiti komision, ti mayor ket nasken nga ikonsiderarna ti balanse a representasion heograpika.

[4.] 3. Ania a pannakabakante a mapasamak iti ania man a hunta wenno komision ket masapul a mapunnuan para iti di naaramat a termino a kas maipalubos.

[5.] 4. Dagiti kameng dagiti hunta ken dagiti komision a dinutokan ti mayor, babaen ti panangaprobar ti komision, ket mabalin a maikkat gapu iti ania man a rason no ti pannakaikkatna ket inrekomentar ti mayor ken iti panangaprobar ti dua-nga-apagkatlo ti sibubukel a kameng ti konseho.

[6.] 5. Awan ti kameng ti ania man a hunta wenno komision nga agbalin a kualipikado para iti maikadua a pannakadutokna iti isu met laeng a hunta wenno komision sakbay ti panaggibus ti dua [(2)] a tawen, no la ketdi dagiti kameng ti ania man a hunta wenno komision nga immuna a nadutokan para iti termino a di nasursurok ngem [dua (2)] tallo a tawen ket agbalin a kualipikado nga isuda met laeng ti agtakem para iti nayon a termino. Awan ti kameng ti ania man a hunta wenno komision ti agserbi iti labes ti panawen a panaggibus ti terminona malaksid no ti kameng ket espesipiko a nadutokan manen. Maparnuay ti maysa a pannakabakante iti kanito nga aggibus ti termino ti maysa a kameng ket ti nabakante a puesto, mapunnuan a kas sagudayen ti probision.

[7.] 6. Dagiti empleado ken opisial ti Estado wenno ili ket kualipikadoda nga agpaay kadagiti hunta ken kadagiti komision, no la ketdi ti panagserbida ket saan nga agresulta iti kaadda ti an-anakenda.

[8.] 7. Ti mayoridad ti sibubukel a kameng ti maysa a hunta wenno komision ket isu ti mangbukel iti maysa a quorum ket iti kasta mapalubosan nga agtrabaho, ket nasken ti apirmatibo a botos ti mayoridad ti sibubukel a kameng tapno makapaggunayda.

[9.] 8. Ti tunggal hunta wenno komision ket mangdutok iti pangulona manipud kadagiti kamengna iti tinawen.

[10.] 9. Amin dagiti hunta ken dagiti komision ket addaan iti bileg a mangipatulod iti sitasion kadagiti saksi ken mamagsapata kadagiti saksi mainaig kadagiti amin a banag nga adda iti babaen ti bileg dagiti kakasta a hunta wenno komision.

[11.] 10. Amin dagiti hunta ken komision ket mangangayda kadagiti panagdengngeg a pakipartisiparan ti publiko iti kanito a kasapulan wenno mapapati a nasken ken naan-anay a pakaammuanna ti publiko babaen ti panangipablaakna iti daytoy iti pagiwarnak nga addaan iti sirkulasion heneral iti ili.

[12.] 11. [Ti] Malaksid no ipawil ti probision daytoy a charter, dagiti katulongan ti pangulo administratibo ti ania man a departamento ket dutokanto ti pangulo administratibo a saanen a nasken ti kompirmasion ti ania man a komision wenno hunta.

[13.] 12. Dagiti kameng dagiti hunta ken dagiti komision [ket awan ti maawatda a kompensasion ngem] ket karbenganda ti maikkan iti bayad para

kadagiti nasken a paggastuanda iti panangipatungpalda kadagiti pagrebbenganda. Dagiti nasken a paggastuan ket mabalín a mabayadan sakbayna a kas alawans iti inaldaw wenno kas ituding ti ordinansa.

[14.] 13. Malaksid kadagiti panagsaludsod ken kadagiti ituyang ti probision daytoy a charter, awan ti hunta wenno komision wenno dagiti kamengna ti makibiang iti ania man a wagas kadagiti aramid administratibo ti departamento.

[15.] 14. Ti tunggal hunta ken komision ket addaan iti bileg a mangpanday kadagiti bukodda a pagannurotan a nasken para iti panagtrabaho ti opisina, malaksid kadagiti saan nga ipalubos ti probision daytoy a charter.

[16.] 15. Mapaaddanto ti maysa nga independiente a hunta ti nominasion a buklen ti siam a kameng, maysa manipud iti tunggal residencial a lugar ti konseho, a dutokan ti mayor ken babaen ti panangaprobar ti konseho. Apaman a mabukel, ti hunta ket itudingna ti panagsasaganad dagiti terminoda. Ti maysa a regular a termino ket agpaut iti lima a tawen. Awan ti kameng nga agkandidato wenno agtakem iti ania man nga elektibo a posision iti babaen ti Estados Unidos, iti Estado wenno kadagiti subbibision politikal daytoy. Awan ti kameng nga aktibo a makipartisipar iti pannakaimaton ti politika wenno kadagiti kampania politikal. Awan ti kameng a kualipikado para iti pannakadutok iti ania man nga opisina a no sadino a ti komision ket mangaramid kadagiti nominasion no la ketdi kameng ti komision ken para iti kapaut a tallo a tawen kalpasan ti panaggibus ti sibubukel a termino ket madutokan malaksid no ti kameng ket mabalín a kualipikado para iti pannakadutok iti maysa a di mabayadan a posision iti hunta wenno komision kalpasan ti panaggibus ti sibubukel a terminoda.

[17.] 16. Ti independiente a hunta ti nominasion ket agrekrut, agebaluar, ken aginominar kadagiti individual nga agpaay kadagiti hunta ken komision a binangon daytoy a charter ken babaen ti ordinansa, ken kadagiti kakasta a sabsabali pay nga opisina nga itudonto daytoy a charter. Dagiti addang para iti panagisumiter kadagiti aplikasion ken ti pormulario dagiti aplikasion ket itudingto ti independiente a hunta ti nominasion maibatay kadagiti rekisito ti tunggal opisina, komision, wenno hunta. Aqingga iti kasapulan nga ipalubos ti linteg, ti impormasion a mainaig iti pannakaikonsiderar ti asino man nga aplikante para iti nominasion ket saan a maipalgak iti publiko.

[16.] 17. Ti maysa a bakante iti komision, [wenno] hunta, wenno iti kakasta nga opisina a kasapulan a dagiti nominado ket maipresentar iti autoridad a mangdutok babaen ti independiente a hunta ti nominasion gapu iti panaggibus ti termino ti kameng wenno opisial ket mapunnuan a kas iti sumaganad:

Iti di nakurkurang ngem siam a pulo nga aldaw sakbay a mapasamak ti panagbakante, ti independiente a hunta ti nominasion ket mangisumiter iti listaan dagiti nominado iti mayor. Iti di nasursurok ngem pitopulo [(70)] nga aldaw wenno iti di nakurkurang ngem innem a pulo [(60)] nga aldaw sakbay a mapasamak ti panagbakante ti mayor ket mangisumiter iti konseho iti nagan ti inominarna nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw kalpasanna ti konseho ket masapul nga agtignay tapno

aprobaranna wenno dina approbaran ti nominado. No ti konseho ket dina approbaran ti nominado, ipakaammona a dagus ti inaramidna iti mayor ken iti independiente a hunta ti nominasion. No kasta ti mapasamak, ti mayor ket isumiterna ti nagan ti maikadua a nominado manipud iti listaan iti konseho iti uneg ti sangapulo [(10)] nga aldaw ket ti konseho aksionanna daytoy iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy agingga nga adda agtakem iti nabakantean a puesto. No awanen ti nominado a nabati iti listaan a naisumiter iti mayor, ti independiente a hunta ti nominasion ket maikkan iti pitopulo ket lima nga aldaw tapno mangisumiter iti baro a listaan dagiti nominado iti mayor, a dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado. Iti kanito a ti konseho ket mapaay a mangaprobar wenno di mangaprobar iti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti nominado ket maibilang a nadutokan para iti nasao a bakante no mayat ti nominado. No ti mayor ket mapaay a mangisumiter iti nagan ti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti konseho ket mabalina nga iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw a manginominar ken mangaprobar iti pannakadutok ti individual a nga agtakem iti bakante a puesto[.] manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentarda iti mayor.

[17.] 18. Ti kinaadda ti bakante tii komision wenno iti hunta maipagapu iti salun-at, panaglusulos, wenno pannakaikkat ket mapunnuan a kas iti sumaganad:

Iti uneg ti innem a pulo nga aldaw a pannakapasamak ti panagbakante, ti independiente a hunta ti nominasion ket isumiterna iti mayor ti listaan dagiti nominado nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti tallopulo [(30)] nga aldaw [manipud iti pannakapasamak ti panagbakante] kalpasanna, ti mayor ket isumiterna iti konseho ti nagan nga inomina nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw kalpasanna, ti konseho ket agtignay tapno aprobaranna wenno dina aprobran ti nominado. No ti konseho ket dina approbaran ti nominado, ipakaammona a dagus ti inaramidna iti mayor ken iti independiente a hunta ti nominasion. No kasta ti mapasamak, ti mayor ket isumiterna ti nagan ti maikadua a nominado manipud iti listaan iti konseho iti uneg ti sangapulo [(10)] nga aldaw ket ti konseho aksionanna daytoy iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy agingga nga adda agtakem iti nabakantean a puesto. No awanen ti nominado a nabati iti listaan a naisumiter iti mayor, ti independiente a hunta ti nominasion ket maikkan iti pitopulo ket lima nga aldaw tapno mangisumiter iti baro a listaan dagiti nominado iti mayor, a dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado. Iti kanito a ti konseho ket mapaay a mangaprobar wenno di mangaprobar iti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti nominado ket maibilang a nadutokan para iti nasao a bakante no mayat ti nominado. No ti mayor ket mapaay a mangisumiter iti nagan ti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti konseho ket mabalina nga iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw a manginominar ken mangaprobar iti

pannakadutok ti indibidual a nga agtakem iti bakante a puesto[.] manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentarda iti mayor.

19. No ti independiente a hunta ti nominasion ket mapaay a mangited iti listaan dagiti nominado iti uneg ti naited a panawen, ti agdutok nga autoridad ket mabalinna ti mangted iti nagan ti dutokanna iti uneg ti tallopulo nga aldaw kalpasanna a saanan a konkonsultaren ti independiente a hunta ti nominasion. Ti konseho ket aprobaran wenno dina aprobaran ti innominar ti mayor ket pakaammuanna a dagus ti mayor iti inaramidna. Ti mayor ket mabalinna ti mangisumiter iti maikadua a nominasionna iti konseho iti uneg ti sangapulo nga aldaw ket ti konseho masapul nga asikasuenna daytoy iti uneg ti tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy ayingga nga adda agtakem iti bakante a puesto.

20. No ti mayor, para kadagiti dutokan ti mayor, wenno ti konseho, para kadagiti dutokan ti konseho, dina kayat dagiti amin a nominador nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ti autoridad nga agdutok ket pakaammuanna ti independiente a hunta ti nominasion iti dina panangayat kadagiti nominado iti uneg ti tallopulo nga aldaw manipud pannakaisumiter ti listaan dagiti nominado. Dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado.

2. Ti Subseksion 1 ti Seksion 3-9.1 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 3-9.1. Opisina ti Auditor ti Ili ken ti Auditor ti Ili.

1. Adda mabangon nga opisina ti auditor ti ili, nga idauluanto ti auditor ti ili a dutokan ti [ili] konseho[, babaen ti mayoridad a botos dagiti kamengna, ken] manipud iti listaan dagiti nominado a naipresentar iti konseho babaen ti independiente a hunta ti nominasion. Ti auditor ket agserbi para iti termino nga innem a tawen. Ti auditor ti ili ket mabalin a madutokan manen[, wenno adda madutokan a kasukatna,] babaen ti konseho para iti sumaruno a termino nga innem a tawen. Ti auditor ti ili ket mabalin nga agtakem ayingga a madutokan ti kasukatna. Ti sueldo ti auditor ti ili ket ituding ti komision ti panueldo. Ti konseho[, babaen ti dua-nga-apagkatlo a botos dagiti kamengna,] ket mabalin nga ikkatenna ti auditor ti ili iti takemna iti ania man nga oras gapu iti maikanatad a gapuna. Ti auditor ti ili ket ti sakupen ti serbisio sibil.

3. Ti Seksion 5-2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 5-2. Klerk ti Ili. Ti klerk ti ili ket dutokanto [ken mabalin nga ikkaten] ti konseho[.] manipud iti listaan dagiti nominado a naipresentar iti konseho babaen ti independiente a hunta ti nominasion. Ti auditor ket agserbi para iti termino nga innem a tawen. Ti auditor ti ili ket mabalin a madutokan manen para iti sumaruno a termino nga innem a tawen. Ti auditor ti ili ket mabalin nga agtakem agingga a madutokan ti kasukatna. Ti sueldo ti auditor ken ti katulongan a klerk ti ili ket ituding ti komision ti panueldo. Ti konseho ket mabalin nga ikkatenna ti auditor ti ili iti takemna iti ania man nga oras gapu iti di-inranta nga illegal nga aramid, inranta nga illegal nga aramid, wenno panagliway a nangaramid iti legal nga aramid.

4. Ti Seksion 8-2.2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-2.2. Abogado ti Korporasion. Ti abogado ti korporasion ket dutokanto ti mayor manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ken kas mayayon iti probision a masarakan iti seksion 13-2 babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalin nga ikkaten ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti abogado ti korporasion ket isu ti agbalin nga abogado a lisensiado nga agpraktis ken bigbigen ti Korte Suprema ti Estado ken masapul nga adda padasna iti panagpraktis iti linteg iti di nakurkurang ngem lima a tawen.

5. Ti Seksion 8-3.2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-3.2. Piskal. Ti piskal ket dutokanto ti mayor manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ken kas mayayon iti probision a masarakan iti seksion 13-2 babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalin nga ikkaten ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti piskal ket abogado a lisensiado nga agpraktis ken bigbigen ti Korte Suprema ti Estado ken masapul nga adda padasna iti panagpraktis iti linteg iti di nakurkurang ngem lima a tawen.

Alternatibo 10A ti Konseho iti Singasing 10

Mangparnuay iti Independiente a Hunta ti Nominasion nga addaan iti 11 a kameng, 2 ti dutokan ti Mayor a di kasapulan ti panangaprobar ti Konseho ken 9 ti dutokan ti Konseho a di kasapulan ti panangaprobar ti Mayor, tapno agrekrut, agebaluar, ken agirekomendar kadagiti indibidual para kadagiti hunta ti Ili, kadagiti komision, ken kadagiti posision ti Abogado ti Korporasion ken Piskal.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Proposal 10A: Ti Alternatibo ti Konseho iti Singasing 10; pannakabukel ti Independiente a Hunta ti Nominasion

Ti kadi Charter maamendaran babaen ti Alternatibo Blng. 10A tapno:

1. Mangparnuay iti 11-ti-kamengna nga Independiente a Hunta ti Nominasion, a ti dua a kamengna ket dutokan ti mayor a saan a kasapulan ti panangaprobar ti Konseho ken 9 a kameng ti dutokan ti Konseho a saan a kasapulan ti panangaprobar ti Mayor ken, tapno agrekrut, agebaluar, ken aginominar kadagiti indibidual para kadagiti hunta ti Ili, kadagiti komision, ken kadagiti posision ti Abogado ti Korporasion, ken Piskal ken kadagiti hunta ken komision ti Ili;
2. Ikkatenna ti rekisito a ti apagmayoridad ti hunta wenno komision ket mabalin nga aggapuda iti isu met laeng a partido politikal;
3. Ikkatenna ti pannakaipawil ti pannakabayad dagiti kameng ti hunta ken dagiti kameng ti komision; ken
4. Masagsaganad ti panagkameng dagiti baro a hunta ken komision tapno dagiti lima a kameng ket agserbida iti 3-tawen a termino ken dagiti uppat a kameng ket agserbida iti 2-tawen a termino ken maituding a dagiti kameng ti hunta nga agpaay iti para iti inisial wenno rugi a termino a di nakurkurang ngem 3 a tawen ket mabalin a madutokan manen para iti naan-anay a termino iti isu met laeng a hunta wenno komision?

Ti Alternatibo 10A ti Konseho ii Singasing 10 ti Komision, ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

1. **Ti Seksion 13-2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:**

Seksion 13-2. Dagiti Hunta ken Dagiti Komision[.]; Nominasion Dagiti Sumagmamo nga Opisial.

1. Malaksid no maipalubos, dagiti kameng dagiti amin a hunta wenno dagiti komision ket agpaayda iti masagsaganad a termino a lima [(5)] a tawen mangrugi iti Abril 1 agpatingga iti Marso 31, lima [(5)] a tawen kalpasanna. [Dagiti amin a kameng dagiti hunta ken dagiti komision a bigbigen daytoy a charter nga agopisina iti petsa a panagepekto daytoy nga enmienda ket agtuloy ti panagtakemda agingga iti nabatbati a panawen ti terminoda nga isu ti orihinal a nakadutokanda ken siam a pulo (90) nga aldaw kalpasanna agingga iti sumaruno a Marso 31.]

Ti tunggal baro a hunta wenno komision a binangon daytoy a charter ket maaddaanto iti siam a kameng. Kadagiti siam a kameng nga immuna a nadutokan, [tallo kadagitoy ti agserbi para iti termino a lima (5) a tawen, dua ti agserbi para iti termino nga uppat (4) a tawen, dua] lima ti agserbi para iti termino a tallo [(3)] a tawen ken [dua] uppat ti agserbi para iti termino a dua [(2)] a tawen.

[2.] 2. Saan nga ad-adu ngem ti apagmayoridad dagiti kameng ti ania man a hunta wenno komision ket aggapuda iti isu met laeng a partido politikal.]

[3.] 2. Iti panagdutokna para kadagiti amin a hunta ken kadagiti komision, ti mayor ket nasken nga ikonsiderarna ti balanse a representasion heograpika.

[4.] 3. Ania a pannakabakante a mapasamak iti ania man a hunta wenno komision ket masapul a mapunnuan para iti di naaramat a termino a kas maipalubos.

[5.] 4. Dagiti kameng dagiti hunta ken dagiti komision a dinutokan ti mayor, babaen ti panangaprobar ti komision, ket mabalina a maikkat gapu iti maikanatad a rason no ti pannakaikkatna ket inrekomentar ti mayor ken iti panangaprobar ti dua-nga-apagkatlo ti sibubukel a kameng ti konseho.

[6.] 5. Awan ti kameng ti ania man a hunta wenno komision nga agbalin a kualipikado para iti maikadua a pannakadutokna iti isu met laeng a hunta wenno komision sakbay ti panaggibus ti dua [(2)] a tawen, no la ketdi dagiti kameng ti ania man a hunta wenno komision nga immuna a nadutokan para iti termino a di nasursurok ngem [dua (2)] tallo a tawen ket agbalin a kualipikado nga isuda met laeng ti agtakem para iti nayon a termino. Awan ti kameng ti ania man a hunta wenno komision ti agserbi iti labes ti panawen a panaggibus ti terminona malaksid no ti kameng ket espesipiko a nadutokan manen. Automatiko a maparnuay ti maysa a pannakabakante iti kanito nga aggibus ti termino ti maysa a kameng ket ti nabakante a puesto, mapunnuan a kas sagudayen ti probision.

[7.] 6. Dagiti empleado ken opisial ti Estado wenno ili ket kualipikadoda nga agpaay kadagiti hunta ken kadagiti komision, no la ketdi ti panagserbida ket saan nga agresulta iti kaadda ti an-anakenda.

[8.] 7. Ti mayoridad ti sibubukel a kameng ti maysa a hunta wenno komision ket isu ti mangbukel iti maysa a quorum ket iti kasta mapalubosan nga agtrabaho, ket nasken ti apirmatibo a botos ti mayoridad ti sibubukel a kameng ti hunta wenno komision tapno makapaggunayda.

[9.] 8. Ti tunggal hunta wenno komision ket mangdutok iti pangulona manipud kadagiti kamengna iti tinawen.

[10.] 9. Amin dagiti hunta ken dagiti komision ket addaan iti bileg a mangipatulod iti sitasion kadagiti saksi ken mamagsapata kadagiti saksi mainaig kadagiti amin a banag nga adda iti babaen ti bileg dagiti kakasta a hunta wenno komision.

[11.] 10. Amin dagiti hunta ken komision ket mangangayda kadagiti panagdengngeng a pakipartisiparan ti publiko iti kanito a kasapulan wenno mapapati a nasken ken naan-anay a pakaammuanna ti publiko babaen ti

panangipablaakna iti daytoy iti pagiwarnak nga addaan iti sirkulasion heneral iti ili.

[12.] 11. [Ti] Malaksid no ipawil ti probision daytoy a charter, dagiti katulongan ti pangulo administratibo ti ania man a departamento ket dutokanto ti pangulo administratibo a saanen a nasken ti kompirmasion ti ania man a komision wenno hunta.

[13.] 12. Dagiti kameng dagiti hunta ken dagiti komision [ket awan ti maawatda a kompensasion ngem] ket karbenganda ti maikkan iti bayad para kadagiti nasken a paggastuanda iti panangipatungpalda kadagiti pagrebenganda. Dagiti nasken a paggastuan ket mabalín a mabayadan sakbayna a kas alawans iti inaldaw wenno kas ituding ti ordinansa.

[14.] 13. Malaksid kadagiti panagsaludsod ken kadagiti ituyang ti probision daytoy a charter, awan ti hunta wenno komision wenno dagiti kamengna ti makibiang iti ania man a wagas kadagiti aramid administratibo ti departamento.

[15.] 14. Ti tunggal hunta ken komision ket addaan iti bileg a mangpanday kadagiti bukodda a pagannurotan a nasken para iti panagtrabaho ti opisina, malaksid kadagiti saan nga ipalubos ti probision daytoy a charter.

[16.] 15. Mapaaddanto ti maysa nga independiente a hunta ti nominasion a buklen ti sangapulo ket maysa a kameng, maysa manipud iti tunggal residensial a lugar ti konseho, a dua ti dutokan ti mayor. Amin a nominasion para iti independiente a hunta ti nominasion ket maipubliko. Apaman a mabukel, ti hunta ket itudingna ti panagsasaganad dagiti terminoda. Ti maysa a regular a termino ket agpaut iti lima a tawen. Awan ti kameng nga agkandidato wenno agtakem iti ania man nga elektibo a posision iti babaen ti Estados Unidos, iti Estado wenno kadagiti subbibision politikal daytoy. Awan ti kameng nga aktibo a makipartisipar iti pannakaimaton ti politika wenno kadagiti kampania politikal. Awan ti kameng a kualipikado para iti pannakadutok iti ania man nga opisina a no sadino a ti komision ket mangaramid kadagiti nominasion no la ketdi kameng ti komision ken para iti kapaut a tallo a tawen kalpasan ti panaggibus ti sibubukel a termino ket madutokan malaksid no ti kameng ket mabalín a kualipikado para iti pannakadutok iti maysa a di mabayadan a posision iti hunta wenno komision kalpasan ti panaggibus ti sibubukel a terminoda.

[17.] 16. Ti independiente a hunta ti nominasion ket agrekrut, agebaluar, ken aginominar kadagiti individual nga agpaay kadagiti hunta ken komision a binangon daytoy a charter ken babaen ti ordinansa, ken kadagiti kakasta a sabsabali pay nga opisina nga itudonto daytoy a charter. Dagiti addang para iti panagisumiter kadagiti aplikasion ken ti pormulario dagiti aplikasion ket itudingto ti independiente a hunta ti nominasion maibatay kadagiti rekisito ti tunggal opisina, komision, wenno hunta. Agingga iti kasapulan nga ipalubos ti linteg, ti impormasion a mainaig iti pannakaikonsiderar ti asino man nga aplikante para iti nominasion ket saan a maipalgak iti publiko.

[16.] 17. Ti maysa a bakante iti komision, [wenno] hunta, wenno iti kakasta nga opisina a kasapulan a dagiti nominado ket maipresentar iti autoridad a mangdutok babaen ti independiente a hunta ti nominasion gapu iti

panaggibus ti termino ti kameng wenno opisial ket mapunnuan a kas iti sumaganad:

Iti di nakurkurang ngem siam a pulo nga aldaw sakbay a mapasamak ti panagbakante, ti independiente a hunta ti nominasion ket mangisumiter iti listaan dagiti nominado iti mayor. Iti di nasursurok ngem pitopulo [(70)] nga aldaw wenno iti di nakurkurang ngem innem a pulo [(60)] nga aldaw sakbay a mapasamak ti panagbakante ti mayor ket mangisumiter iti konseho iti nagan ti inomina nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw kalpasanna ti konseho ket masapul nga agtignay tapno aprobaranna wenno dina aprobaran ti nominado. No ti konseho ket dina aprobaran ti nominado, ipakaammona a dagus ti inaramidna iti mayor ken iti independiente a hunta ti nominasion. No kasta ti mapasamak, ti mayor ket isumiterna ti nagan ti maikadua a nominado manipud iti listaan iti konseho iti uneg ti sangapulo [(10)] nga aldaw ket ti konseho aksionanna daytoy iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy agingga nga adda agtakem iti nabakantean a puesto. No awanen ti nominado a nabati iti listaan a naisumiter iti mayor, ti independiente a hunta ti nominasion ket maikkan iti pitopulo ket lima nga aldaw tapno mangisumiter iti baro a listaan dagiti nominado iti mayor, a dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado. Iti kanito a ti konseho ket mapaay a mangaprobar wenno di mangaprobar iti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti nominado ket maibilang a nadutokan para iti nasao a bakante no mayat ti nominado. No ti mayor ket mapaay a mangisumiter iti nagan ti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti konseho ket mabalina nga iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw a manginominar ken mangaprobar iti pannakadutok ti individual a nga agtakem iti bakante a puesto[.] manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentarda iti mayor.

[17.] 18. Ti kinaadda ti bakante iti komision wenno iti hunta maipagapu iti salun-at, panaglusulos, wenno pannakaikkat ket mapunnuan a kas iti sumaganad:

Iti uneg ti innem a pulo nga aldaw a pannakapasamak ti panagbakante, ti independiente a hunta ti nominasion ket isumiterna iti mayor ti listaan dagiti nominado nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti tallopulo [(30)] nga aldaw [manipud iti pannakapasamak ti panagbakante] kalpasanna, ti mayor ket isumiterna iti konseho ti nagan nga inomina nga agtakem iti bakante a puesto. Iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw kalpasanna, ti konseho ket agtignay tapno aprobaranna wenno dina aprobran ti nominado. No ti konseho ket dina aprobaran ti nominado, ipakaammona a dagus ti inaramidna iti mayor ken iti independiente a hunta ti nominasion. No kasta ti mapasamak, ti mayor ket isumiterna ti nagan ti maikadua a nominado manipud iti listaan iti konseho iti uneg ti sangapulo [(10)] nga aldaw ket ti konseho aksionanna daytoy iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy agingga nga adda agtakem iti nabakantean a puesto. No awanen ti nominado a nabati iti listaan a naisumiter iti mayor, ti independiente a hunta ti nominasion ket maikkan iti pitopulo ket lima nga aldaw tapno mangisumiter iti

baro a listaan dagiti nominado iti mayor, a dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado. Iti kanito a ti konseho ket mapaay a mangaprobar wenno di mangaprobar iti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti nominado ket maibilang a nadutokan para iti nasao a bakante no mayat ti nominado. No ti mayor ket mapaay a mangisumiter iti nagan ti nominado iti uneg ti panawen a kas sagudayen ti probision para itoy, ti konseho ket mabalina nga iti uneg ti [innem a pulo (60)] tallopulo nga aldaw a manginominar ken mangaprobar iti pannakadutok ti individual a nga agtakem iti bakante a puesto[.] manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentada iti mayor.

19. No ti independiente a hunta ti nominasion ket mapaay a mangited iti listaan dagiti nominado iti uneg ti naited a panawen, ti agdutok nga autoridad ket mabalina ti mangted iti nagan ti dutokanna iti uneg ti tallopulo nga aldaw kalpasanna a saanan a konkonsultaren ti independiente a hunta ti nominasion. Ti konseho ket aprobaran wenno dina aprobaran ti innominar ti mayor ket pakaammuanna a dagus ti mayor iti inaramidna. Ti mayor ket mabalina ti mangisumiter iti maikadua a nominasionna iti konseho iti uneg ti sangapulo nga aldaw ket ti konseho masapul nga asikasuen daytoy iti uneg ti tallopulo nga aldaw. Daytoy a proseso ket agtultuloy ayingga nga adda agtakem iti bakante a puesto.

20. No ti mayor, para kadagiti dutokan ti mayor, wenno ti konseho, para kadagiti dutokan ti konseho, dina kayat dagiti amin a nominado nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ti autoridad nga agdutok ket pakaammuanna ti independiente a hunta ti nominasion iti dina panangayat kadagiti nominado iti uneg ti tallopulo nga aldaw manipud pannakaisumiter ti listaan dagiti nominado. Ti hunta ket mangipresentar iti baro a listaan dagiti nominado iti uneg ti pitopulo ket lima nga aldaw manipud iti dayta a pakaammo. Dagiti panawen ti panangaprobar ket maituding a kas naaramid iti orihinal a listaan dagiti nominado.

2. Ti Seksion 8-2.2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-2.2. Abogado ti Korporasion. Ti abogado ti korporasion ket dutokanto ti mayor manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ken kas mayayon iti probision a masarakan iti seksion 13-2 babaen ti panangaprobar ti konseho ken mabalina nga ikkaten ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti abogado ti korporasion ket isu ti agbalin nga abogado a lisensiado nga agpraktis ken bigbigen ti Korte Suprema ti Estado ken masapul nga adda padasna iti panagpraktis iti linteg iti di nakurkurang ngem lima a tawen.

3. Ti Seksion 8-3.2 ti Charter ket maamendaranto a kas iti sumaganad:

Seksion 8-3.2. Piskal. Ti piskal ket dutokanto ti mayor manipud iti listaan dagiti nominado nga impresentar ti independiente a hunta ti nominasion, ken kas mayayon iti probision a masarakan iti seksion 13-2 babaen ti

panangaprobar ti konseho ken mabalin nga ikkaten ti mayor babaen ti panangaprobar ti konseho.

Ti piskal ket abogado a licensiado nga agpraktis ken bigbigen ti Korte Suprema ti Estado ken masapul nga adda padasna iti panagpraktis iti linteg iti di nakurkurang ngem lima a tawen.

Singasing 11 ti Komision ti Charter Commission

Maibilin iti Auditor ti Ili nga amirisenna dagiti ibunga dagiti singasing nga enmienda ti charter maipanggep iti panagbuis ken gastos ti ili.

Saludsod a Mabotosan:

MAUI Singasing 11: Dagiti ibunga ti enmienda ti Charter maipanggep iti panagbuis ken gastos ti ili

Ti kadi Charter ket maamendaran tapno maibilin iti Auditor ti Ili nga amirisenna dagiti ibunga dagiti enmienda ti Charter maipanggep kadagiti panagbuis ken gastos ti ili?

Ti Seksion 3-9.2 ti Charter ket maamendaranto tapno mainainayon ti baro a subseksion a kas iti sumaganad:

5. Ti auditor ti ili ket amirisenna dagiti ibungana iti pagkabanan ti ania man a singasing nga enmienda ti charter iti uneg ti innem a pulo nga aldaw sakbay ti eleksion heneral ken ipalgakna iti publiko ti kakasta a panagamiris.